

ene Part aldeles ikke er i Stand til at paa- tvinge den anden Arbejdsbetingelser, som denne paa ingen Maade kan finde sig i, eller som man ud fra en almen Betragtning maatte finde det urimeligt at den skulde finde sig i. Jeg tror, det vil blive vanskeligt for de Partier, som ønsker at gribe ind og begrænse Arbejdstiden ved Lovfæstelse, at henvise til noget Tilfælde, hvor den ene Part har været i Stand til fuldstændig at bestemme Arbejdstid og i det hele taget Arbejdsbetingelser. Jeg mener altsaa ikke, at der kan være Tale om, at Hensynet til at hævde den enes Rettigheder overfor den anden Part nødvendiggør en Lovgivning af den omtalte Art. Og at det af Samfundshensyn skulde være nødvendigt at bestemme, at der i en hel Række af Virksomheder her i Landet ikke maa arbejdes ud over 8 Timer, kan der efter min Opfattelse absolut ikke være Tale om — jeg kunde næsten sige: tværtimod. Samfundet maa i høj Grad være interesseret i at skabe saa mange Værdier som muligt, og her i Rigsdagen har vi i ikke saa Tilfælde staaet overfor gennem Lovgivning at maatte bøde paa Ulemperne ved, at der er udført for lidt Arbejde i en vis Periode. Det er ikke mange Dage, siden vi behandlede et Lovforslag om Flyttedagens Udsættelse, hvis Begrundelse netop var, at der endnu ikke var fuldført saa mange Boliger, som der var paakrævet til den Flyttedag, der normalt skulde have fundet Sted om nogle faa Dage. Jeg ser i Aviserne, at det i Ministeriet er under Overvejelse at træde til for at hjælpe en Række Erhverv — jeg ved ikke bestemt hvilke —, men at der altsaa er Tanker fremme om at støtte visse Erhverv for at gøre dem mere lønnende og konkurrence- dygtige, fordi de ikke kan staa sig i Konkurrencen overfor Udlandet. Men naar Forholdet er det, at der er Vanskeligheder for en hel Række af vore Erhvervsvirksomheder, er det saa ikke mærkeligt, at man vil gribe ind fra Lovgivningsmagts Side og gøre deres Forhold endnu vanskeligere, gøre Erhvervene mindre i Stand til at konkurrere? For os i Venstre staaer det, som om man her gaar den stik modsatte Vej af, hvad der vilde være heldigt, som om man kun gør Vanskelighederne for Erhvervene større, end de økonomiske Forhold har skabt dem.

Jeg ved jo nok, at samtidig med, at man gennemfører en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen, aabnes der Mulighed for en Dispensation, men det forekommer mig at være den omvendte Verden først at skabe Vanskeligheder for Erhvervslivet og saa

gennem en lang og trang og omstændelig Vej igen at bortfjerne disse Vanskeligheder. Det kan jo ikke nægtes, at den Vej, der gennem Forslaget er anvist, at man kan søge om Dispensation, faa Fritagelse for Paabudet om den 8 Timers Arbejdsdag, baade er lang og trang og vel nok i mange Tilfælde ikke vil blive vandret, selv om der kunde være Grund til at vandre den. Mange vil sikkert sige: Ja, hvad, det er jo en omstændelig Sag, vor Virksomhed er kun lille, og det er maaske tvivlsomt, om man paa højere Sted kan faa Øje for Betydningen af det Arbejde, vi udfører, saaledes at vi kan faa nogen Lempelse eller Lettelse i vore Arbejdsforhold, selv om vi forsøger denne Vej, og derfor kan vi vel lige saa godt lade være at gaa den. Men i hvert Fald, selv om man nu i visse Tilfælde kan komme den Vej ud, gennem Dispensation at blive fritaget for de Ulemper, som Lovfæstelsen af 8 Timers Arbejdsdagen medfører, saa forekommer det mig dog, at dette, først at skabe Vanskeligheder og derefter ved omstændelige Foranstaltninger atter delvis at bortfjerne disse Vanskeligheder, er en unød- dig lang og unødigt trang Vej, som der ingen Grund er til at tvinge Erhvervene til at gaa, da man, som sagt, efter vor Opfattelse ingen som helst Fordel naar ved en Lovfæstelse af 8 Timers Arbejdsdagen. Derfor kan Venstre lige saa lidt som i Fjor tilsige sin Medvirkning til Gennemførelse af Lovfor- anstaltninger, der paa den Maade griber hindrende ind i Erhvervslivet, og aller- mindst da i en Tid, der tegner til at blive saa vanskelig som den, vi for Øjeblikket befinder os i.

Reedtz-Thott: Mit Parti er i Aar lige saa bestemt Modstander af den foreliggende Gruppe Lovforslag, som det var i Fjor. Selv om Forholdene ude i Verden i Almindelighed og Forholdene herhjemme i Særdeleshed jo endnu mindre end i Fjor opfordrer til at betræde Lovgivningsvejen paa dette Om- raade, og selv om jeg maaske kunde føje enkelte nye Momenter til de Betragtninger, jeg tillod mig at fremføre i Fjor, skal jeg dog blot henvise til mine Bemærkninger fra i Fjor; de var saa omfattende og efter min Mening saa indlysende rigtige, natur- ligvis, at jeg roligt kan nøjes med at henvise til dem og i øvrigt stille mig velvilligt til en Udvalgsbehandling.

Dahlgaard: Angaaende Forslaget til Lov om en egentlig Hviledag i industrielle Virksomheder skal jeg henvise til de Ud- talelser, jeg fremsatte ved Sagens Behand-